

domine potissimum veniunt Pontifex, & Cardinales, cum Consultoribus, & Qualificatoribus, qui censuras, calumniarum nomine à Quesnello appellatas, *Observationibus Moralibus* infixere. Unde manifestum est quàm altè infixa animo ejus sit contumacia; ut prodigio simile foret, si sententiam Quesnellus prius, quàm pellem Æthiops mutaret. Ulusne Jansenista annorum sexaginta spatio visus, vel auditus est, errorem retractatione publicà abdicasse? Quid igitur sanioris mentis prudenter expectes ab obstinatissimo factionis Principe, cui præcipuè gloriæ loco pertinacia est? Quæ Bullam UNIGENITUS consecuta sunt, schismatica Quesnelli contra eam *Protestatio*, excitatum ab eo totà Galliâ incendium, inclinata apud multos in interitum fides, in pluribus extincta charitas, solum unitatis vinculum membrorum cum Capite, aut solis sinè sensu vocibus retentum (excusso Christianæ obedientiæ jugo) versa in contemptum publicum, quæ hætenus ab hypocritis simulabatur reverentia, satis perspicuè demonstrant, qualis in Quesnello fuerit ad retractationem dispositio.

Atque hanc absque divinatione, aut temeritate prædicere quis facile potuit, vel ex hoc, quo pridem gloriatus est Janseniano axiomate, seu prætenso privilegio Schismaticis atque hæreticis proprio, quod in *epistola Abbatis ad quemdam Romanæ Curie Prælatum* pag. 18. sic exprimit: *habemus nos hoc singulare præ cæteris, quo nobis bene est, quodque semper renebimus, quod simus in possessione eandem semper prosequendi semitam, quidquid prohibeant Romani Censores, & quodcunque Decretum ab hoc tribunali emanaverit.* Tam aperto Romanæ autoritatis contemptui non adversatur præsens simulata promissio; non enim retractationem addidit, si eam Pontifex imperaverit, sed si *qua propositio sit, aut manifestè erronea, aut ad errorem tendere posse videatur*, Judicio scilicet Quesnelli, quod nullus ei Pontifex unquam persuaserit. Neque tum retractatio promittitur certa; sed vel retractatio, vel explicatio, quæ talis futura est, qualem in obfirmato, & dolosissimo Jansenistarum Principe hætenus experitur Ecclesia.

De Genuino *Observationum Moralium* sensu ad centum, & unum Articulos superinente, nullus Theologis dubitandi locus superest: Theologis, inquam, candorem, veritatem, & pacem, non tricas, non dissidia, non rebellionem amantibus. Quisquis in hodiernis controvertis non planè rudis est, singulorum damnatorum dogmatum sensus facile perspicit, & cum his sensus libri, in quo, ut scopæ dissolutæ, Articuli ferè omnes nullis an-

ctantur circumstantiis, è quibus plus aliquid lucis hauriri valeat, quàm in ipsis splendeat propositionibus. Earum sensum non incongruè expressere quadraginta Gallicani Præfules, qui Parisios, à Rege vocati conveniant, ut de Constitutionis acceptatione uniformi conferrent consilia, & explicationibus planis, ac perspicuis dissiparent tenebras, quas Constitutioni clarissima affundere tentabant, more suo, iniquitatis filii.

Quesnelli quoque liber phrasi commoda ad usum communem omnium virorum, ac mulierum conscriptus, non studio, sed solâ passim lectione opus habet, ut intelligatur, etiam sinè duce, sinè interprete, modò linguæ Gallicæ non penitus imperitus sis. Et quidem quam Propositionibus lucem Quesnellus attulisset? Nempe pro luce tenebras; ut in *Explicatione Apologetica* ad dignoscendum suum de gratia sensum, remittit nos ad quinque Lalani, sive Girardi Articulos, studio ad ambiguitatem, & fraudem compositos, qui proinde ad ipsum, aliosque ei similes à Jansenismi suspitione purgandos, minimè sufficiunt. De mente Quesnelli intimis fortè peccatoris occultata recessibus, non judicat Ecclesia, neque nobis laborandum est. Si ex Quesnelli scriptis hætenus editis est, mens ejus non satis patesceret, frustra requireretur nova ab eo declaratio, quæ semper eisdem restrictionibus foret obnoxia. Præsumitur scilicet quisvis, nisi de simulatione constiterit, sentire quod scribit; adeoque propositionibus Quesnelli seditiosis, impiis, blasphemis, hæreticis (quamdiu illas contra judicium Ecclesiæ mordicus retinet) seditiosus, impius, blasphemus, hæreticus animus respondere.

Minatur denique, nisi propositionum sensum ipse designaverit, *enascituram rursum facti questionem de genuino libri sensu*; quasi is innotescere Ecclesiæ nequeat, nisi faciem novam præferente Quesnello.

Quid autem si tergiversari, & eludere ipsi iterum lubeat Apostolicam Sedem, nihil absque erroris periculo definire Ecclesia unquam poterit de propositionum, & voluminis, undè excerptæ sunt, sensu obvio? Quem sensum in mente gesserit, nulli æquè, ac Authori potest esse perspectum; at sensus obvius libri, & propositionum cuius Theologo, idiomatis Gallici non imperito tam potest certò patescere, ut nullum in eo discernendo subit erroris periculum: à quo nisi supremos Ecclesiæ judices exemptos esse Deus voluerit, quomodo necessitati fidelium satis censebitur prospexisse? Si enim, ut contendunt adversarii, Ecclesia errare possit in iudicando quis effati alicujus, vel scri-